राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद,महाराष्ट्र ,पुणे

अध्ययन निष्पत्ती आधारित प्रश्नपेढी

इयत्ता - सहावी

विषय : सामाजिक शास्त्रे

सूचना: - खालील प्रश्न काळजीपूर्वक वाचून योग्य पर्यायांची निवडा करा.

प्रश्न क्र.१ खालीलपैकी इतिहासाचा कोणता घटक भौगोलिक परिस्थितीशी संबंधित नाही?

A.स्थळ B. परिसर C. समाज D. हवामान

प्रश्न क्र.२ कोणत्या प्रदेशातील लोकांचे जीवन इतरांपेक्षा कठीण असते?

A. मैदानी प्रदेश B.डोंगराळ प्रदेश C.समुद्रकिनारी प्रदेश D.वाळवंट

प्रश्न क्र.3 भारतीय उपखंडाचे संरक्षण करण्याच्या दृष्टीने कोणता पर्वत महत्त्वपूर्ण आहे ?

A. सह्याद्री B. विंध्य C. हिमालय D. सातपुडा

प्रश्न क्र.4 भारतीय द्वीपकल्पाचा बहुतांश भूभाग कोणत्या भौगोलिक रचनेने व्यापलेला आहे ?

A. थरचे वाळवंट B. समुद्रातील बेटे C. दख्खनचे पठार D.हिमालय

प्रश्न क्र.5 . हडप्पा संस्कृतीचा विस्तार प्रामुख्याने भारतीय उपखंडाच्या कोणत्या भागात झाला आहे.

A. ईशान्य B. वायव्य C. नैऋत्य D. आग्नेय

प्रश्न क्र.6 प्राचीन काळातील मानवाने जीवन अनुभव आणि भावना व्यक्त करण्यासाठी कोणते साधन वापरले?

A. लिपी B. चित्र C. लेखन D. वाद्य

प्रश्न क्र.7 पुरातत्व उत्खननात मिळालेल्या अवशेषांना काय म्हणतात?

A. मौखिक साधने B. भौतिक साधने C. लिखित साधने D. सांस्कृतिक साधने

प्रश्न क्र.8 इतिहास लेखनात ------- फार महत्व असते.

A.चिकित्सेला B. वाचनाला C. ओवीला D.व्यक्तीला

प्रश्न क्र. -9. पुरातत्त्व संशोधनानुसार वेद वाङ:मय कोणत्या कालखंडात निर्माण झाले असे मानले जाते ?

A. इ.स.पू. 1200 B. इ.स. 1500 C. इ.स. 1200 D. इ.स.पू. 1500

प्रश्न क्र.10 इ. स. पू. १५०० पासूनच्या प्राचीन भारतीय इतिहासाविषयीची माहिती ------तून मिळते.

A. वेद वाङ:मय B. लोकगीते C. किल्ले D. पोवाडे

प्रश्न क्र.11 भारताच्या पश्चिम किनाऱ्यावर कोणता समुद्र आहे?

A. बंगालचा उपसागर B. अरबी समुद्र C. पॅसिफिक महासागर D.हिंद महासागर

प्रश्न क्र. 12 हडप्पा संस्कृतीचे पहिले उत्खनन कोणत्या ठिकाणी झाले?

A. मोहेंजोदडो B. हडप्पा C. धोलावीरा D. लोथल

प्रश्न क्र. 13 गौतम बुद्धांनी आपले पहिले प्रवचन कोठे दिले होते?

A. वैशाली B. सारनाथ C. कुशीनगर D. कपिलवस्तू

प्रश्न क्र.14 पारशी लोक -------- मधून भारतात आले.

A. नेपाळ B. इराण C. अफगानिस्तान D.हडप्पा

प्रश्न क्र. 15 भारतीय उपखंडातील सर्वात मोठे पठार कोणते आहे?

A. विंध्यपठार B.हिमालयपठार C. दख्खनपठार D. सर्व

प्रश्न क्र. 16 नंद राजवटीचा शेवट धनानंद राजाच्या काळात झाला कारण ?

A. चंद्रगुप्त मौर्याचा उदय B.अन्यायी व अत्याचारी राज्यव्यवस्था

C.प्रशासनातील कमकुवतपणा D.वरील सर्व कारणे

प्रश्न क्र.17 श्रीलंका येथे बौद्ध धर्म प्रचारासाठी महेंद्र आणि संघमित्रा यांना कोणी पाठवले?

A.सम्राट अशोक B. गौतम बुद्ध C.वर्धमान महावीर D. यापैकी नाही.

प्रश्न क्र. 18 प्रयागप्रशस्तीत समुद्रगुप्ताच्या कोणत्या गुणाचे वर्णन आहे?

A. वीणावादन B. दानशूरता C. युद्धकौशल्य D. औषधीज्ञान

प्रश्न क्र.19 शाओ नानो शाओ कनेष्की कोशानो' या नाण्यावर असलेल्या लेखाचा अर्थ काय आहे?

A.गौतमबुद्धाची शिकवण B.राजाधिराज कनिष्क कुशाण

C.बौद्धधर्माचा प्रचार D.कुशाणराजांचे साम्राज्य

प्रश्न क्र. 20 सुदर्शन धरण हे कोणत्या राज्याच्या काळात बांधले होते?

A. सम्राट अशोक B. चंद्रगुप्त मौर्य C. नंद राजा D. समुद्रगुप्त

प्रश्न क्र.21 हडप्पा संस्कृतीच्या नावाचा स्रोत ओळखण्यासाठी खालीलपैकी कोणते पुरातत्त्वीय संदर्भ वापरता येतील ?

A.मोठे स्नानगृह B.रावी नदीच्या काठी असलेले स्थळ C.मोठे गोदी D.व्यापारासाठी प्रसिद्ध

प्रश्न क्र. 22 हडप्पा संस्कृतीचे पहिले उत्खनन कोणत्या ठिकाणी आणि कधी झाले?

A. मोहेंजोदडो, इ.स. 1922 B. लोथल, इ.स. 1942 C. धोलावीरा, इ.स. 1931 D.हडप्पा, इ.स. 1921

प्रश्न क्र.23 हडप्पा संस्कृतीत सांडपाणी वाहून नेण्यासाठी कशाचा उपयोग केला असे ?

A. सिमेंटच्या पन्हाळी B.धातूंच्या पन्हाळी
C. दगडी पन्हाळी D. मातीच्या भाजक्या पन्हाळी

प्रश्न क्र. 24 हडप्पा संस्कृतीचा ऱ्हास होण्यामागील खालीलपैकी कोणते कारण होते ?
A. नवीन व्यापार मार्गांचा शोध B.लोकसंख्येची वाढ
C. नद्यांच्या पात्रांचे कोरडे पडणे D. अधिक सुपीक जमीन मिळणे

प्रश्न क्र. 25 हडप्पा संस्कृतीत मातीची भांडी कोणत्या प्रकारच्या मातीपासून बनवली जात?
A. काळी माती B. भाजकी माती C. लाल माती D. यापैकी नाही

प्रश्न क्र. 26 'पेरीप्लस ऑफ द एरिथ्रियन सी' या पुस्तकात ---------- चा उल्लेख आहे.
A. हडप्पा संस्कृती B. भारतीय बेटे C. हिमालय D. रेशीम मार्ग

प्रश्न क्र. 27 फाहियानच्या प्रवासवृतांतामध्ये गुप्त साम्राज्याच्या कोणत्या बाबीचे वर्णन केले आहे?
A. युद्धकौशल्य B.समाजजीवन C.धार्मिक आचरण D.वैद्यकीय शिक्षण

प्रश्न क्र.28 'मिलिंदपन्ह' ग्रंथामध्ये कोणता ग्रीक राजा आणि बौद्धभिक्षूकामध्ये प्रश्न उत्तरांची चर्चा आढळते?
A. अलेक्झांडर आणि नागसेन B.कनिष्क आणि अश्वघोष
C. मिलिंद आणि नागसेन D.सेल्युकस आणि बौद्ध भिक्षू

प्रश्न क्र. 29 लोपामुद्रा, गार्गी, मैत्रेयी यांचा उल्लेख कोणत्या साहित्यामध्ये आहे?
A. उपनिषदे B. स्मृति C. पंचमहाव्रते D. वैदिकसाहित्य

प्रश्न क्र. 30 बृहत्कथा हा ग्रंथ ----------- भाषेत रचला आहे.
A. पैशाची B. पाली C. अर्धमागधी D. प्राकृत

प्रश्न क्र.31 तमिळनाडूमधील अरिकामेडू येथील उत्खननात कोणत्या बनावटीच्या वस्तू सापडल्या?
A. भारतीय B. चीनी C. रोमन D. नेपाळी

प्रश्न क्र.32 फुनानच्या लोकांना भारतातील कोणत्या भाषेचे ज्ञान होते?
A. तेलुगु B. हिंदी C.संस्कृत D. तमिळ

प्रश्न क्र.33 कंबोडिया या देशातील फुनान या प्राचीन राज्याची स्थापना कोणत्या शतकात झाली?
A. इ. स. चे चौथे शतक B. इ. स. चे तिसरे शतक
C. इ. स. चे दुसरे शतक D.इ. स. चे पहिले शतक

प्रश्न क्र. 34 महावंस व दिपवंस हे ग्रंथ कोणत्या भाषेत लिहिलेले आहेत?
A. मराठी B. हिंदी
C. अर्धमागधी D. पाली

प्रश्न क्र. - 35. इंडोनेशिया या देशात रामायण व महाभारत यांतील कथांवर आधारीत काय लोकप्रिय आहे?
A.चित्रकला B. क्रीडा C. नृत्य-नाट्य D. भारतीय संगीत

प्रश्न क्र.36. 'लघुकथा' आणि 'मणीमेखलाई' ही महाकाव्ये कोणत्या साहित्याशी संबंधित आहेत?

A .जैन साहित्य B. बौद्ध साहित्य

C. संघम साहित्य D. महाभारत साहित्य

प्रश्न क्र. -37. तक्षशिला विद्यापीठामध्ये पुढील पैकी कोणत्या विषयावर शिक्षण दिले जात नव्हते?

A. बौद्ध धर्म B. गणित

C. खगोलशास्त्र D. युद्धकला

प्रश्न क्र. 38 पउमचरिय या काव्यात कोणाची कथा आणि कोणत्या भाषेत सांगितली आहे ?

A.रामकथा, शौरसेनी B.रामकथा, प्राकृत

C.कौरव आणि पांडव, संस्कृत D.कौरव आणि पांडव, माहाराष्ट्री

प्रश्न क्र.39 संस्कृतमधील अष्टाध्यायी हा ग्रंथ ----------- चा प्रमाण ग्रंथ मानला जातो.

A. व्याकरण B. नाट्य C. गायन D. वादन

प्रश्न क्र.40 प्राचीन भारतीय गणितज्ज्ञ आर्यभट्ट यांनी पृथ्वीच्या गतीबद्दल कोणती संकल्पना मांडली?

A.पृथ्वी स्थिर आहे. B.पृथ्वी सूर्याभोवती फिरते. C.सूर्य पृथ्वीभोवती फिरतो.

D.ग्रहस्थिर आहेत

प्रश्न क्र. 41 प्राचीन भारतात खालीलपैकी कोणता देश समाविष्ट नव्हता ?

A. श्रीलंका B. पाकिस्तान C. भारत D. बांगलादेश

प्रश्न क्र.42 खालीलपैकी कोणते साधन भौतिक साधने प्रकारातील नाही?

A. किल्ले B. लेणी C. ओव्या D. स्तूप

प्रश्न क्र. 43 देवतांची स्तुती करणारे काव्य कोणत्या वेदात वर्णन केलेले आहेत?

A. ऋग्वेद B. यजुर्वेद C. सामवेद D. अथर्ववेद

प्रश्न क्र.44 वेदकालीन लोकांच्या आहारामध्ये खालीलपैकी कोणत्या तृणधान्याचासमावेश नव्हता?

A. गहू B. सातूC. तांदूळ D. बाजरी

प्रश्न क्र.45 पंचमहाव्रते कोणत्या धर्मात सांगितली आहेत?

A. वैदिकधर्म B. जैनधर्म C. बौद्धधर्म D. इस्लामधर्म

प्रश्न क्र. 46 जैन धर्मात कोणत्या तत्त्वाला सर्वाधिक महत्त्व दिले आहे?

A. सत्य B. अहिंसा C. अपरिग्रह D. ब्रह्मचर्य

प्रश्न क्र. 47 ज्यू धर्माच्या शिकवणीत खालीलपैकी कोणत्या गुणावर भर देण्यात आला आहे?

A. ज्ञान B. सत्य C. आचरण D. ध्यान

प्रश्न क्र. 48 गौतम बुद्धांनी शिकवलेल्या "पंचशील" मध्ये कोणते तत्त्व नाही?

A. मादक पदार्थांचे सेवन टाळा B. चोरी करू नका

C. सत्य बोला D. गरिबांना दान द्या.

प्रश्न क्र. 49 पारशी धर्मातील प्रमुख आचारतत्त्व कोणते आहे?

A. उत्तम ज्ञान B. उत्तम सत्य C. उत्तम वाणी D. उत्तम ध्यान

प्रश्न क्र.50 भारताची राजमुद्रा कोणत्या ठिकाणच्या अशोक स्तंभावरून घेतली आहे ?

A. कलिंग B. सारनाथ C. ओडिशा D. तक्षशीला

प्रश्न क्र.51 अनेकांतवाद हा सिद्धांत कोणत्या धर्माशी संबंधित आहे?

A. बौद्ध धर्म B. जैन धर्म C. हिंदू धर्म D. ज्यू धर्म

प्रश्न क्र. 52 'छोटीशी चिमणी देखील आपल्या घरट्यात स्वच्छंदपणाने चिवचीवते.' हे विख्यात वचन कोणाचे आहे ?

A. वर्धमान महावीर B. गौतम बुद्ध C. झर थुष्ट्र D. येशू ख्रिस्त

प्रश्न क्र. 53 बोधगया कशासाठी प्रसिद्ध झाले?

A. बुद्धांना ज्ञान प्राप्ती B. महावीरांचे जन्मस्थान C. ख्रिस्ताचे शिक्षण D. वशिष्ठांचे आश्रम

प्रश्न क्र.54 अनेकांतवाद सिद्धांताचे मुख्य उद्दिष्ट काय आहे?

A. अनास्था B. आर्यसत्ये C. कर्मबंधन D. सत्याचाशोध

प्रश्न क्र. 55 खालीलपैकी जैन धर्मातील पंचमहाव्रते याचा योग्य पर्याय निवडा.

A.अहिंसा,असत्य,अस्तेय,ब्रह्यचर्य,अपरिग्रह B.अहिंसा,सत्य,अस्तेय,ब्रह्यचर्य,अपरिग्रह

C. हिंसा,सत्य,अस्तेय,ब्रह्यचर्य,अपरिग्रह D. अहिंसा,सत्य,अस्तेय,ब्रह्यचर्य,परिग्रह

प्रश्न क्र.56 हडप्पा संस्कृतीच्या लोकांनी कोणत्या दिशेतील देशांशी व्यापार प्रस्थापित केला होता?

A. उत्तरेकडील B. पश्चिमेकडील C. दक्षिणेकडील D. पूर्वेकडील

प्रश्न क्र.57 'गांधार शैली'मध्ये कोणत्या प्रकारच्या मूर्ती घडवण्यात आल्या?

A. महावीर B. शिव C. बुद्ध D. विष्णू

प्रश्न क्र. 58 फुनान राज्याची स्थापना कोणत्या व्यक्तीने केली होती?

A. कश्यप B. कुशल C. कौंडिण्य D. कार्तिक

प्रश्न क्र.59 इंडोनेशियात रामायण व महाभारत कोणत्या स्वरुपात लोकप्रिय आहे?

A. लेखन B. चित्रकला C. शिल्पकला D. नृत्य-नाट्य

प्रश्न क्र. 60 अरबी लोकांनी भारतातून कोणती संकल्पना संपूर्ण जगाला दिली?

A. शून्य B. नृत्य C. कृषिशास्त्र D. वास्तुकला

प्रश्न क्र. 61 मूळ रेखावृत्ताचा रेखांश किती असतो?

A. 90^0 B. 180^0 C. 0^0 D. 360^0

प्रश्न क्र.62 कोणत्या अक्षवृत्ताची लांबी सर्वात जास्त असते?

A.उत्तर ध्रुववृत्त B.विषुववृत्त C. मकरवृत्त D.कर्कवृत्त

प्रश्न क्र. 63 समुद्रकिनाऱ्याच्या क्षेत्रभेटीचा कोणता उद्देश्य नसेल?

A. पर्यावरणाचे संरक्षण B.कचऱ्याचे व्यवस्थापन

C.किनारी प्रदेशातील लोकजीवन D.मौजकरत भटकंती करणे

प्रश्न क्र. 64 अक्षवृत्ते आणि रेखावृत्ते यांच्या एकत्रित रचनेला काय म्हणतात?

A. वृत्तजाळी B. जाळी C. जग D. नकाशा

प्रश्न क्र. 65 कोणत्याही ठिकाणाचे अक्षांश हे त्या ठिकाणापासून कोणत्या वृत्तापर्यंतचे कोनीय अंतर असते ?

A. कर्कवृत्त B. मकरवृत्त C. विषुववृत्त D. आर्क्टिक वृत्त

प्रश्न क्र. 66 कोणत्या रेखावृत्तामुळे पृथ्वीचे पूर्व आणि पश्चिम गोलार्ध निर्माण झाले आहेत ?

A. मूळरेखावृत्त(०°) B. १८०° रेखावृत्त C. ९०° पूर्व रेखावृत्त D. ९०° पश्चिम रेखावृत्त

प्रश्न क्र. 67 -'अर्था' हा जगातील सर्वात मोठा फिरता पृथ्वीगोल कुठे आहे?

A. भारत B. चीन C. अमेरिका D. रशिया

प्रश्न क्र 68. २३°३०' उत्तर अक्षवृत्ताला काय म्हणतात?

A. मकरवृत्त B. कर्कवृत्त C. आर्क्टिक वृत्त D. अंटार्क्टिक वृत्त

प्रश्न क्र 69. ब्राझील देशाचा उत्तर-दक्षिण विस्तार कोणत्या गोलार्धात आहे?

A.उत्तर गोलार्ध B.उत्तर व दक्षिण गोलार्ध C.पूर्व गोलार्ध D.पश्चिम गोलार्ध

प्रश्न क्र. 70 – हवेची दीर्घकालीन सरासरी स्थिती म्हणजे काय?

A. हवामान B. हवा C. तापमान D. आर्द्रता

प्रश्न क्र. 71 - अरबी समुद्रकिनारी तुम्हाला कोणत्या प्रकारचे हवामान आढळून येईल?

A. उष्ण आणि दमट B. दमट C.उष्ण D.कोरडे

प्रश्न क्र. 72 -'तापमान' म्हणजे काय?

A. हवेतील उष्णतेचे प्रमाण B. हवेतील बाष्पाचे प्रमाण C. हवेचा वेग D. हवेचा दाब

प्रश्न क्र.73 - तापमान मोजणारी यंत्रणा कोणत्या दोन एककांमध्ये मोजली जाते?

A. सेल्सियस आणि फॅरनहाइट B. कॅल्विन आणि सेल्सियस C. फॅरनहाइट आणि कॅल्विन

D. हेक्टर आणि मीटर

प्रश्न क्र. 74 - वातावरणातील कोणता घटक 'हरितगृह वायू' म्हणून ओळखला जातो?

A. नायट्रोजन B. ऑक्सिजन C. कार्बनडाय ऑक्साइड D. हेलियम

प्रश्न क्र.७५ - हवामानातील बदल कोणत्या घटकावर अवलंबून असतो?

A. सूर्यप्रकाशाची तीव्रता B. वातावरणातील वायूंचेप्रमाण

C. जमिनीवरील तापमान D. सर्व पर्याय बरोबर

प्रश्न क्र. 76 - समतापरेषा मुख्यतः कोणत्या प्रकारच्या नकाशांमध्ये वापरल्या जातात?

A. राजनैतिक नकाशे B.भौगोलिक नकाशे C.जल नकाशे D.लोकसंख्या नकाशे

प्रश्न क्र. 77 - समतापरेषांच्या वक्रतेचा अध्ययनात कोणता महत्वाचा घटक आहे ?

A. तापमान भिन्नता B. जल स्रोत C. पर्वत रांगा D. पर्जन्यमान

प्रश्न क्र. 78 -नकाशावर समताप रेषा एका ठिकाणी एकत्र आल्यास, त्याचा अर्थ काय होतो**?**

A. शिखर B. तीव्र उतार C. खाच D. सपाट जमीन

प्रश्न क्र**. 79 –** ध्रुवीय पट्ट्यातील तापमान कसे असते**?**

A. वर्षभर गरम B. वर्षभर थंड C. ऋतूनुसार बदलते D. नेहमीच समशीतोष्ण

प्रश्न क्र. 80 – समशीतोष्ण पट्ट्यातील हवामानाचे वैशिष्ट्य कोणते **?**

A. नेहमीच गरम **B.** अत्यंत थंड **C.** ऋतुमानानुसार बदलणारे **D.** नेहमी पावसाळी

प्रश्न क्र. 81 - विषुववृत्ताजवळील तापमान कोणत्या कारणामुळे अधिक असते?

A. सूर्याचे किरण तिरपे पडतात. B. सूर्याचे किरण लंबरूप पडतात.

B. वारे नेहमी वाहतात. D. ज्वालामुखीचे स्फोट होत असतात.

प्रश्न क्र. 82 - एखाद्या ठिकाणी असणारी भौगोलिक व सामाजिक परिस्थिती जाणून घेण्यासाठी कोणत्या पद्धतीचा

वापर योग्य ठरतो?

A.समाज माध्यमातील माहितीचा संग्रह B.व्हिडिओ पाहणे

C.क्षेत्रभेट D.मित्रांकडून माहिती ऐकणे

प्रश्न क्र. ८3 - तपमानाचे बदल हवामानाच्या कोणत्या घटकावर परिणाम करतात?

A. वारे B. आर्द्रता C. दाब D. सर्व पर्याय बरोबर आहेत

प्रश्न क्र 84. तापमानाच्या अचूक नोंदी करण्यासाठी तापमान मोजणारे साधन कोणत्या ठिकाणी ठेवले जाते?

A. थेट सूर्य प्रकाशात B. सावलीत C. घराच्या आत D. पाण्यात

प्रश्न क्र. 85 महासागरांच्या पाण्यातून कोणता उपयुक्त पदार्थ मिळवला जातो जो आहारात वापरला जातो?

A. माती B. तेल C. मीठ D. लोखंड

प्रश्न क्र. 86 समुद्र किनाऱ्याजवळील लोकांचे जीवन कोणत्या व्यवसायावर आधारित असते?

A. शेती B. मासेमारी C. खाणकाम D. जंगलतोड

प्रश्न क्र. 87 महासागरांचे पाणी कोणत्या प्रक्रियेद्वारे पिण्यासाठी योग्य बनवले जाते?

A. थर्मल प्रक्रिया B. शुद्धीकरण C. सांडपाणी प्रक्रिया D. ऊर्ध्वपातन

प्रश्न क्र. 88 जगाच्या नकाशात हिंदी महासागर खालीलपैकी कोणत्या देशाच्या दक्षिणेला आहे?

A. आस्ट्रेलिया B. भारत C. कॅनडा D. ब्राझील

प्रश्न क्र. 89 पृथ्वीगोलावर महासागर दाखवण्यासाठी कोणती माहिती महत्त्वाची आहे?

A. अक्षांश आणि रेखांश B. वारं आणि ढग C. देशांचे नकाशे D.पर्वत आणि नद्या

प्रश्न क्र 90. कोणता महासागर दक्षिण अमेरिका आणि आफ्रिका खंडाच्या दरम्यान आहे?

A.पॅसिफिक महासागर B.अटलांटिक महासागर

C.हिंदी महासागर D.आर्क्टिक महासागर

प्रश्न क्र. 91 दिल्ली येथील प्रसिद्ध लाल किल्ल्याचे बांधकाम कोणत्या प्रकारच्या खडकामध्ये झाले आहे ?

A. गाळाचा खडक B. ग्रॅनाईट खडक C. बेसॉल्ट D. चुनखडक

प्रश्न क्र. 92 -_ _ _ _ _ _ _ _ _ हा खडक मऊ असल्याने त्यावर नक्षीकाम करता येते .

A.बेसॉल्ट B.चुनखडक C.वाळूचा खडक D.कोणताही नाही

प्रश्न क्र. 93 महाराष्ट्राचे पठार व सह्याद्री -------------प्रकारच्या खडकांनी बनले आहे .

A.स्तरित खडक B.रुपांतरीत खडक C.गाळाचे खडक D.अग्निजन्य खडक

प्रश्न क्र. 94 ते 96 - खडकांचे प्रकार चित्राच्या साहयाने प्रश्नांची उत्तरे द्या.

खडकांचा प्रकार	मूळ खडक	छायाचित्र	रूपांतरि
अग्निजन्य	ग्रॅनाईट		न
अग्निजन्य	बेसाल्ट		ॲम्फि
स्तरित	चुनखडक		संगम
स्तरित	कोळसा		हि

प्रश्न क्र. 94 - कोणत्या खडकाचा रूपांतरित खडक ॲम्फिबोलाइट आहे?

a) बेसाल्ट b) ग्रॅनाइट c) चुना खडक d) कोळसा

प्रश्न क्र. 95 - संगमरवर कोणत्या खडकापासून तयार होतो?

a) कोळसा b) चुना खडक c) ग्रॅनाइट d) वाळूचा खडक

प्रश्न क्र. 96 - कोणता खडक जैविक स्रोतातून तयार होतो?

a) बेसाल्ट b) कोळसा c) ग्नीस d) क्वार्ट्जाइट

प्रश्न क्र. 97 ते 99 - नकाच्याशा साहयाने प्रश्नांची उत्तरे द्या.

प्रश्न क्र.97 स्तरितखडक महाराष्ट्राच्या ______भागात आढळतो .

A. उत्तर B. दक्षिण C. पूर्व D. पश्चिम

प्रश्न क्र.98 अमरावती जिल्हयात कोणते खडक आढळतात .

A. बेसॉल्ट व जांभा B. जांभा व स्तरित C. बेसॉल्ट व स्तरित D. यापैकी नाही

प्रश्न क्र. 99 रत्नागिरी जिल्हयात कोणते खडक आढळतात .

A. बेसॉल्ट व जांभा B. जांभा व स्तरित C. बेसॉल्ट वस्तरित D. यापैकी नाही

प्रश्न क्र.100 सागरी संसाधने कोणती आहेत?

A. मासेमारी B. पवन उर्जा C. वीज उत्पादन D. जला प्रवाही उर्जा

प्रश्न क्र.101 नैसर्गिक संसाधनांच्या जास्त वापरामुळे कोणता परिणाम होतो?

अ. सजीवांच्या जीवनमानावर परिणाम ब. संसाधनांची शाश्वतता

क. पर्यावरणाचा समतोल ड. सर्व पर्याय योग्य

प्रश्न क्र.102 - मृदेची निर्मिती हि ______होणारी प्रक्रिया आहे .

A.वेगाने B.सोपी C. अत्यंत संथपणे D. यापैकी नाही

प्रश्न क्र. 103 शेती करण्यासाठी कोणत्या संसाधनांची गरज असते ?

A. पाणी B. मृदा C. हवा D. वरीलपैकी सर्व

प्रश्न क्र. 104 - खनिज म्हणजे काय?

A. सजीव पदार्थ B. अजैविक पदार्थ C. कृत्रिम पदार्थ D.अ व ब दोन्ही

प्रश्न क्र. 105 - कुठल्या खनिजाचा वापर धातू उत्पादनात केला जात नाही?

A. लोह B. बॉकसाईट C. सैंधव D. तांबे

प्रश्न क्र. 106 -नैसर्गिक संसाधने कोणाला म्हणतात ?

अ. मानववापर करत असलेले नैसर्गिक घटक ब.मानव वापर करत नसलेले नैसर्गिक घटक

क. कोणताही उपयोग नसणाऱ्या वस्तू ड.शहरात असणारे घटक

प्रश्न क्र. 107 - विषुववृत्तीय प्रदेशात कोणत्या स्वरूपाची वने आढळतात?

अ. सदाहरित ब. काटेरी क. पानझडी ड. वरील सर्व

प्रश्न क्र. 108 मृदेचा अडीच सेमी जाडीचा थर तयार होण्यासाठी किती वर्षाचा काळ लागतो?

A.अडीच वर्ष B.हजार वर्ष C.पाच वर्ष D.अब्ज वर्ष

प्रश्न क्र.109 अंघोळीसाठी पाणी तापवायचे आहे कोणती ऊर्जा वापरावी लागेल?

A.प्रकाश ऊर्जा B.उष्णता ऊर्जा C.वरील दोन्ही D.एकही नाही

प्रश्न क्र. 110 - अणू ऊर्जा कोणत्या खनिजापासून तयार करतात?

A. युरेनियम B. थोरियम C. वरील दोन्ही D. वरीलपैकी नाही

प्रश्न क्र. 111 ऊर्जेची मागणी सतत कावाढत आहे?

A.मानवाच्या वाढत्या गरजांमुळे B.उर्जा निर्मितीमुळे C.वरील सर्व D.यापैकी नाही

प्रश्न क्र. 112 नकाशात जलभाग दाखविण्यासाठी कोणत्या रंगाचा उपयोग केला जातो?

A.हिरवा B.पिवळा C.लाल D.निळा

प्रश्न क्र. 113 नकाशात वापरण्यात आलेल्या चित्ररूपातील लहान आकृतींना काय म्हणतात?

A.सांकेतिक चिन्हे B.सांकेतिक खुणा C.रंगपद्धती D.सूची

प्रश्न क्र. 114 भारतातील राज्ये आणि राजधान्या दाखविला जाणारा नकाशा कोणत्या प्रकारात येतो?

A.जगाचा नकाशा B.राजकीय नकाशा C.प्राकृतिक नकाशा D.प्रमुख लोहमार्गाचा नकाशा

प्रश्न क्र. 115 नैसर्गिक उत्पन्नावर आधारित व्यवसायाचा प्रकार कोणता आहे?

A.प्राथमिक व्यवसाय B द्वितीयक व्यवसाय C.तृतीयक व्यवसाय D चतुर्थ व्यवसाय

प्रश्न क्र. 116 दूध प्रक्रिया केंद्रात कोणत्या गोष्टीवर अधिक भर दिला जातो?

A.दूधविक्री B.उत्पादनांचे गुणवत्तापूर्ण रूपांतरण C.पॅकेजिंग D.वाहतूक

प्रश्न क्र. 117 दुग्ध उत्पादनासाठी कोणता घटक आवश्यक आहे?

A.नैसर्गिक साधनसंपत्ती B. प्रगत तंत्रज्ञान C.पाणी D.सर्व पर्याय योग्य

प्रश्न क्र. 118 ज्या देशाला विकसनशील देश म्हणून ओळखले जाते, अशा देशातील जास्तीत-जास्त मनुष्यबळ कोणत्या व्यवसायात असतात?

A.प्राथमिक व्यवसाय **B.**द्वितीयक व्यवसाय **C.**तृतीयक व्यवसाय **D.**चतुर्थक व्यवसाय

प्रश्न क्र. 119 प्राथमिक आणि द्वितीयक व्यवसायाशी थेट संबंध नसणारा सेवा व्यवसाय पर्यायातून निवडा.

A.बेकरी उत्पादने **B.**फर्निचर निर्मिती **C.**मिठाई बनविणे **D.**रहदारीचे नियंत्रण

प्रश्न क्र. 120 मृदा परीक्षण करणे हा व्यवसाय कोणत्या व्यवसायाशी निगडीत आहे?

A.मासेमारी **B.**शेती **C.**कागदनिर्मिती **D.**पशुपालन

प्रश्न क्र. 12१ तालुक्यात शांतता व सुव्यवस्था राखण्याची जबाबदारी कोणावर असते?

A. तहसीलदार B. गटशिक्षणाधिकारी C. गटविकास अधिकारी D. पोलीस आयुक्त

प्रश्न क्र. 12२ जिल्हा परिषद प्रशासनाचा प्रमुख कोण असतो?

A.जिल्हाधिकारी B.मुख्यकार्यकारी अधिकारी

C.जिल्हा परिषद अध्यक्ष D.जिल्हा परिषद सभापती

प्रश्न क्र. 12३ गावाचा कारभार कसा चालतो, हे अभ्यासण्यासाठी कोणत्या ठिकाणी भेट द्यावी ?

A. नगरपरिषद B. शाळा C. ग्रामपंचायत D. जिल्हा परिषद

प्रश्न क्र.१२४ सह अस्तित्वामुळे आपल्यातील......... वाढते

A. समाज B. मैत्री C. प्रथा D. सामंजस्य

प्रश्न क्र. 1२५ –सहकार्यामुळे समाजातील .... अधिक निकोप होते.

A. धर्म B. परस्परावलंबन C. एकता D. सहकार्य

प्रश्न क्र. 1२६ - सामंजस्यातून पुढील पैकी कोणत्या गोष्टी होऊ शकतात.

A. नव्यागोष्टी शिकतो. B. नवाविचार आत्मसात करतो. C. जीवनसमृध्द होते.
D. वरीलसर्व

प्रश्न क्र. 1२७ -संघर्ष टाळण्यासाठी ...... दाखवली पाहिजे .

A. सहिष्णुता B. मदत C. सहकार्य D. मैत्री

प्रश्न क्र. 1२८ -...... यांचा उपयोग करून आपण आपली प्रगती साधू शकतो.

A. शिक्षण B. क्षमता C. कौशल्ये D. वरीलसर्व

प्रश्न क्र. 1२९ -भारताच्या संविधानानुसार सर्वजण कायद्यापुढे .....आहेत .

A. भेदभाव B. समान C. एकरूप D. यापैकीनाही.

प्रश्न क्र. 13०-माणसातील कलागुणांचा विकासही.......होतो.

A. परिस्थितीमुळे B. मित्रांमुळे C. समाजामुळे D. यापैकी नाही.

प्रश्न क्र. 13१-माणसाच्या ......या गरजा आहेत.

A. शारीरिक B. मानसिक C. भावनिक D. वरील सर्व

प्रश्न क्र. 13२-आपल्या कुटुंबातील ......यांचा सहवास आवडतो.

A. लोक B. नातेवाईक C. मित्र-मैत्रिणी D. वरील सर्व

प्रश्न क्र. 13३-समाजातील दैनंदिन व्यवहार सुरळीतपणे चालण्यासाठी माणसाला ......ची गरज वाटली.

A. रूढी B. परंपरा C. नियमांची D. यापैकी नाही

प्रश्न क्र. 13४-समाजात ....असतात.

A. विविधगट B. संस्था C. संघटना D. वरील सर्व

प्रश्न क्र. 13५-ग्रामपंचायत पुढीलपैकी कोणते कामे करते .

A.पाणीपुरवठा व दिवाबत्तीची सोय B.जन्म-मृत्यूची नोंद C.विवाहाच्या नोंदी D.वरील सर्व

प्रश्न क्र. 13६-ग्रामपंचायतीच्या निवडणूका दर.... वर्षांनी होतात.

A. पच B.सहा C. सात D. यापैकीनाही

प्रश्न क्र. 13७-............हा ग्रामपंचायतीचा सचिव असतो.

A. सरपंच B. उपसरपंच C. ग्रामपंचायत सदस्य D. ग्रामसेवक

प्रश्न क्र. 13८-प्रत्येक आर्थिक वर्षात ग्रामसभेच्या किमान ....सभा होणे बंधन कारक आहे.

A. पाच B. सहा C. सात D. यापैकी नाही

,

प्रश्न क्र. 13९-शासनाच्या योजनांचा लाभ घेण्यास कोणत्या व्यक्ती पात्र आहेत हे ठरविण्याचा अधिकार ....ला असतो.

A. सरपंच B. उपसरपंच C. ग्रामपंचायतसदस्य D. ग्रामसभा

प्रश्न क्र. 1४०-पंचायती राज्य व्यवस्थामध्ये खालील पैकी कोणत्या शासन संस्थांचा समावेश असतो.

A. ग्रामपंचायत B. पंचायत समिती C. जिल्हा परिषद D. वरील सर्व

प्रश्न क्र. 14१-महाराष्ट्रात सध्या .....जिल्हा परिषदा आहेत.

A. 36 B. 34 C. 32 D. यापैकी नाही

प्रश्न क्र. १४२ -जिल्हा परिषदेने घेतलेल्या निर्णयांची अंमलबजावणी जिल्हा परिषदेचा ....करतो.

A. जिल्हाधिकारी B. मुख्यकार्यकारी अधिकारी C. उपमुख्यकार्यकारी अधिकारी D. यापैकी नाही.

प्रश्न क्र. 14३ -खालील पैकी कोणती कामे जिल्हा परिषदेची आहेत.

A. शिक्षण विषयक सुविधा B. आरोग्य विषयक सुविधा C. पाणी पुरवठा D.वरील सर्व

प्रश्न क्र. 1४४-ग्रामीण भागात मुख्यत्वे शिक्षण सुविधा ....संस्था उपलब्ध करून देते.

A.ग्रामपंचायत B.पंचायत समिती C.जिल्हा परिषद D.यापैकी नाही.

प्रश्न क्र. 1४५-ग्रामीणभागात मुख्यत्वे आरोग्य सुविधा ....येथे मोफत उपलब्धहोते.

A.प्राथमिक आरोग्य केंद्र B.खाजगी दवाखाने

C.महानगर पालिका दवाखाने D.यापैकी नाही.

प्रश्न क्र. 1४६ अयोग्य कृती कोणती?

A. हट्टकरून गिअर असणारी सायकल घेणे B. एसटीत आजोबांना स्वतःची जागा देणे.

C. वर्गातील मित्राला मदत करणे. D. दोनमित्राची भांडणे समजुतदारीने सोडविणे.

प्रश्न क्र. 1४७-अनेकविध व्यवसायांमुळे समाजाला कोणते फायदे होतात?

A. मूलभूत गरजांची पूर्तता B. क्षमतांचा विकास C. कौशल्यांचा विकास D. वरील सर्व

प्रश्न क्र. 1४८ -सुरक्षितता, कौतुक, प्रशंसा, आधार यासाठी आपण परस्परावलंबी असतो.

A. योग्य B. अयोग्य C. सांगता येत नाही. D. यापैकी नाही.

प्रश्न क्र. 1४९-समाजामुळे............

A. विचारशक्ती वाढीस लागते. B.भावना व्यक्त करण्याची संधी मिळते.

C. कलागुणांचा विकास होतो. D.वरील सर्व

प्रश्न क्र. 15०-समाजात माणसांच्या कोणत्या गरजा भागतात?

A.भावनिक B.मानसिक C.शारीरिक D.वरील सर्व